

A Kúria a dr. Baráth Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek az dr. Illés Tibor ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 14.G.301.925/2011. szám alatt folyamatban volt és a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.069/2012/8. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes megrendelése alapján a perben nem szereplő, időközben 2011. július 18-án felszámolás folytán megszűnt ... Kft. elvégezte egy társasházépület építőipari kivitelezési munkáit. Az épület üvegtetőit a ... Kft.-vel kötött alvállalkozási szerződése alapján a felperes gyártotta és szerelte fel, a mindezek ellenértékeként őt megillető 4.073.269 forint alvállalkozói díj kiegyenlítésére azonban nem került sor.

A felperes keresetében elsődlegesen alvállalkozói díj jogcímén, másodlagosan pedig a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira hivatkozással 4.073.269 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Azzal érvelt, hogy az alperes átvállalta a ... Kft. tartozását, illetve megrendelőként nála jelentkezett az elvégzett építési munka eredményét jelentő gazdagodás. Megjegyezte, hogy a kivitelezés befejezését követően büntetőeljárást kezdeményezett a ... Kft. ügyvezetőjével szemben, és a nyomozóhatóság is azt állapította meg a nyomozást megszüntető határozatában, hogy követelését az alperes köteles teljesíteni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

A határozat indokolása szerint a felperes az alvállalkozói díj megfizetését a vele szerződéses kapcsolatban állt ... Kft.-től követelhetette volna; ilyen igényt az alperessel szemben jogviszony hiányában nem érvényesíthet. Nem állapítható meg az sem, hogy az alvállalkozói díjtartozás kiegyenlítését az alperes a ... Kft.-től átvállalta volna. Erre ugyanis csak ..., a ... Kft. ügyvezetőjének a vele szemben indult büntetőeljárás során tett vallomása utalt, a tanú azonban e vallomását a jelen perben akként módosította, hogy konkrétan nem emlékszik a perbeli tartozás átvállalására vonatkozó megállapodásra. Az ítélet értelmében a tanú által a nyomozás során előadottakat a rendelkezésre álló okiratok és az egyéb bizonyítékok sem támasztották alá. Nem igazolható emellett az sem, hogy az alperes a felperes által elvégzett munka értékével jogalap nélkül gazdagodott volna, az alperes ugyanis a vele jogviszonyban állt ... Kft. részére az e munka ellenértékét is magában foglaló vállalkozói díjat maradéktalanul megfizette.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása, és a keresetének helyt adó döntés meghozatala iránt - a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a per érdemi tárgyalására az eljárási szabályok lényeges megsértésével került sor. Követelését ugyanis eredetileg fizetési meghagyásos eljárás keretében érvényesítette, az alperes viszont a fizetési meghagyás ellen csupán elkésztetten élt ellentmondással. Az eljárás ezért nem alakulhatott volna perré, ítélet meghozatalára nem kerülhetett volna sor.

Állította továbbá, hogy a ... Kft. és az alperes megállapodtak abban, hogy az őt megillető alvállalkozói díjkövetelést az alperes egyenlíti ki. A megállapodás létrejöttét a ... Kft. ügyvezetőjének a büntetőeljárás során tett nyilatkozata, ... tanúvallomása, a nyomozóhatóság ... számú határozata, valamint az alperes képviselője által 2005. május 09-én hozzá intézett levélben foglaltak is alátámasztják. Kétségtelen, hogy a tartozásátvállalást rögzítő okiratot a büntetőeljárás során nem lelték fel. A bíróságnak ezért a véleménye szerint a tényállás teljes körű tisztázása érdekében be kellett volna szereznie a ...Kft.-vel szemben folyamatban volt felszámolási eljárás iratanyagát. A perben azonban erre nem került sor.

Végül előadta, hogy az alperes a per során az álláspontja szerint nem bizonyította, hogy az általa végzett munka ellenértékét is megfizette a ... Kft. részére. Erre figyelemmel az alperes jogalap nélküli gazdagodása is megállapítható.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A szerződés alapján a jogosult a szerződés tárgyát képező szolgáltatás teljesítését a vele jogviszonyban álló kötelezettől követelheti. A vállalkozási szerződés alanyai a Ptk. 389. §-a értelmében a vállalkozó és a megrendelő. Ennek megfelelően a vállalkozót megillető vállalkozói díj megfizetésére - ha ennek feltételei egyébként fennállnak - a vele szerződéses kapcsolatban álló megrendelő köteles.

Az üvegtetők gyártására és helyszíni szerelésére vonatkozó perbeli alvállalkozási szerződést a felperes a rendelkezésre álló adatok szerint a ... Kft.-vel kötötte meg; az alperessel közvetlenül nem vitásan nem került jogviszonyba. A munka elvégzését követően ezért a felperes az alvállalkozói díjigényét a ... Kft.-vel szemben érvényesíthette volna; ilyen igényt az alperessel szemben - jogviszony hiányában - megalapozottan nem támaszthat.

A tartozásátvállalás a Ptk. 332. § (1) és (2) bekezdése értelmében akkor jön létre, ha valaki a jogosult hozzájárulásával megállapodik a kötelezettel abban, hogy tartozását átvállalja. Ilyenkor a tartozásátvállaló a kötelezett helyébe lép, és megilletik mindazok a jogok, amelyek a kötelezettet a jogosulttal szemben megillették.

A bíróság a perbeli esetben a szükséges bizonyítási eljárás teljes körű lefolytatását követően jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem vállalta át a ... Kft.-től a felperes alvállalkozói díjigényének kielégítését, illetve egyébként sem vállalt kötelezettséget e tartozás megfizetésére. A tartozás átvállalását igazoló okirati bizonyíték ugyanis nem áll rendelkezésre; ilyen okiratról a per adatai szerint a ... Kft. felszámolójának sem volt tudomása. A felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben nem támasztják alá a tartozásátvállalás létrejöttét az alperes 2005. május 09-én kelt levelében és ... tanúvallomásában foglaltak sem. A ... Kft. ügyvezetője által a büntetőeljárás során előadottak pedig - a bíróság helyes álláspontjának megfelelően - önmagukban nem elegendőek a tartozás átvállalásának bizonyítására. Az ügyvezető az elsőfokú eljárás során a korábbi vallomását egyébként is módosította, és a perbeli tartozás esetleges átvállalása kapcsán nem is tudott egyértelmű, konkrét nyilatkozatot tenni. A nyomozást megszüntető határozat

indokolásában foglaltak pedig a Pp. 4. §-a értelmében a polgári perben eljáró bíróságot nem kötik.

Mindezekre figyelemmel a bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül következtetett arra, hogy a felperes az alvállalkozói díja megfizetését az alperestől nem követelheti.

A jogalap nélküli gazdagodás a Ptk. 361. § (1) bekezdése szerint akkor következik be, ha valaki másnak a rovására jogalap nélkül vagyoni előnyhöz jut. Az ilyen előnyt a gazdagodónak vissza kell térítenie.

Az alperes azonban a perbeli esetben nem jogalap nélkül, hanem a közte és a ... Kft. között létrejött vállalkozási szerződés alapján jutott az építési munka eredményéhez. A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására ezért nem kerülhet sor, a felperes a meg nem térült alvállalkozói díja megfizetését a vele jogviszonyban nem álló alperestől a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján sem követelheti.

Az eljárási szabályok megsértése pedig a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében kizárólag akkor adhat alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozat hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására. Ilyen lényeges eljárási szabálysértés viszont - a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal ellentétben - a per során nem történt. A 2009. február 10-i keltezéssel kibocsátott fizetési meghagyást ugyanis a visszaérkezett tértivevény adatai szerint az alperes részére 2009. március 10-én kézbesítették. Ezt követően pedig az alperes 2009. március 18-án, tehát a törvényes határidőn belül előterjesztette ellentmondását. A fizetési meghagyás jogerőre emelkedésének megállapítására ezért nem kerülhetett sor; a fizetési meghagyásos eljárás a kellő időben előterjesztett ellentmondás folytán a Pp. 322. § (1) bekezdésében foglaltak szerint perré alakult. A bíróság erre figyelemmel jogszerűen kezdte meg a per érdemi tárgyalását, és az eljárási szabályok megsértése nélkül hozott az ügyben érdemi határozatot.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2013. január 23.

*Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró*